

POESIA GRAVIDA I ESSENCIAL

(Aina Torrent-Lenzen: *Retrobaments*,
Ed. Emboscall, Col.lecció El taller de la poesia, Vic, 2008)

Antoni Prats

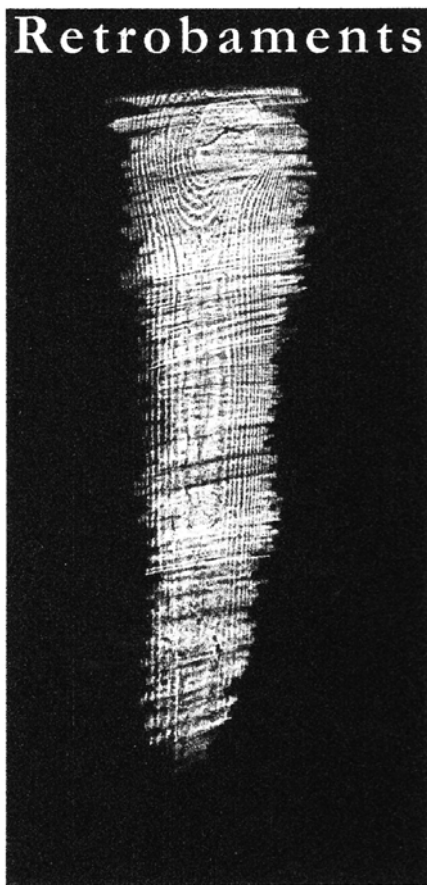
L'autora, d'origen barceloní (1957), tot i que des de sempre diu haver sentit l'estrebada de la poesia, no s'ha decidit a publicar poemes fins ben entrada en la maduresa vital i després d'un llarg currículum formatiu. Anteriorment, només havia publicat de poesia el recull en castellà, *Bisagras* (1998) i el trilingüe (català, castellà i alemany) *Edulcorants per a una culleradeta de vida* (2006). Tot això convé tenir-ho present per fer-se càrrec del que ens vol transmetre, perquè són circumstàncies que han marcat la seua visió del món de forma força evident en els seus poemes.

Els estudis universitaris inicials, de música, la porten aviat a prendre contacte amb el món cultural germànic, a Basilea de primer. A Alemanya, s'instal·la i crea una família alhora que emprèn estudis de Filologia (Romànica i Germànica). Es doctora a Aquisgrà, en 1997, amb una tesi sobre Pompeu Fabra. A més a més, treballa de professora de Filologia Hispànica a Colònia i publica llibres i articles de temàtica lingüística i didàctica. Així doncs, situada a diari en l'encreuament de tres idiomes, català, castellà i alemany, sense oblidar la inicial formació musical –un altre llenguatge sens dubte-, la temptació per expressar-se en totes tres llengües havia de fer-se notar d'alguna manera, i, a part de la publicació de poesia escrita en qualsevol de les tres llengües, ha prosperat generant una constant reflexió sobre el paper de les “paraules”, vocable tan reiterat al llarg dels reculls d'aquesta autora.

Retrobaments, llibre en català tot ell, fa la impressió d'iniciar una nova etapa, caracteritzada per un llenguatge essencialista. Es

Aina Torrent-Lenzen

Retrobaments

El taller de poesia

tracta d'un aplec de poemes unitari no sols formalment, sinó també perquè respon a una mateixa recerca, el fil conductor de la qual és una meditació sobre les vivències del passat per extreure'n "la substància", com diu al poema "Declaració de principis":

A mí
deixeu-me amb la substància.

De la meva vida,
no vull fer-ne pas un puzzle:
de records, moments, lectures,
viatges, objectes, converses col·leccionades...

Tinc la baterola
que de tot això
n'he d'esprémer el suc...

i llavors
en sortirà la substància
–sempre immortal!–
del no-res.

Malgrat aquest propòsit general, trobem de nou el tema del llenguatge, tan estimat per l'autora, i en el poema "Senaar" fa una defensa de la diversitat de les llengües al món: "No, no són un càstig. / Són les portes del món." Aquesta declaració recorda per cert el títol de Paul Celan *Sprachgitter* (*Reixa de paraules*), però formulada en positiu. No té res d'estrany, perquè, en conjunt, *Retrobaments* emparenta amb la gràvida poesia d'aquell altre poeta.

A més d'insistir en el paper determinant de les "paraules", fins al punt de sacralitzar-les ("Les paraules són santes. [...] Elles donaren forma al miracle de la història"), la poeta, en la seua recerca de l'autèntic, entropessa en el parany de les distraccions ("la força de les coses petites"), que ja havia denunciat el filòsof Heidegger en la seua anàlisi del "*Dasein*". Per això l'home es incapaç d'atansar-se al moll de l'os, al "misteri", com diu la pròpia autora seguint la tradició simbolista: "El món del homes / és un pou / buit de misteris." Aquesta meditació es perllonga en la bella constatació de l'absència de sentit de l'existència que explica en "Matí de febrer a Wesfàlia del Nord":

Hem arribat a terme.
Ens podem desplaçar a més de cent per hora,
però de sobte has desaparegut
els llocs on ens dirigíem.
No hi ha objectius.

Està escrit en el gel, silent
a les branques dels arbres,
rengleres i més rengleres,
arreu el mateix missatge,
el món sembla talment un bosc d'hivern
que només travessa el nostre desig.

Ocell infinit
que ja has vist el món
i estens les ales a la boira:
voregem un secret.
Ni tan sols el teu vol
d'un arbre a l'arbre veí
és vol
ni és moviment.

De totes maneres, el constant retorn de la matèria en general –sota la metàfora de l'aigua-, que li suggereix el Rin al seu pas per Basilea, li obre almenys la possibilitat d'una mena de perduració. “Sentir la vida, / però arriba la mort”: heus aquí els versos finals del llibre, que corroboren la vocació existencial d'aquesta poesia.

En conjunt, el llibre abunda en moments feliços, i s'aguanta gairebé sempre en el difícil equilibri entre les imatges suggerents i la mera denotació filosòfica, aquest repte de tota poesia essencial. Hem d'alegrar-nos que Aina Torrent-Lenzen haja trobat una veu pròpia –i en la seua llengua primordial-, en la qual esperem noves troballes tot seguint la mateixa línia d'autoexigència i depuració.